

Informatiebijeenkomst Grebbedijk

Woensdag 24 januari 2018

Theater Junushoff, Wageningen

Marion van der Voort heet iedereen welkom in Theater Junushoff. Deze avond is bedoeld om een ieder te informeren over de stand van zaken en mogelijke oplossingsrichtingen voor de Grebbedijk. Er is ruimte voor vragen, maar vooral ook voor het gesprek over de mogelijke oplossingsrichtingen.

Korte interviews

Wethouder Ter Maat (Wageningen), het gaat hier om een ontwikkeling op uw grondgebied, maar hebt u hier wel invloed over?

Het waterschap is leidend in dit project, maar alles gaat in goed overleg. Maar de gemeente gaat in eerste instantie over het ruimtelijk beleid binnen haar grenzen en wel via het bestemmingsplan. Dat stelt een gemeenteraad vast. Het is bijzonder dat er veel mensen aanwezig zijn vanavond; dit project leeft blijkbaar in de stad, maar ook in het college en in de raad. De raad is vorige week geïnformeerd en op 19 februari wordt hieraan een vervolg gegeven.

Ralph Gaastra (omgevingsmanager, Waterschap Vallei & Veluwe), wat is er allemaal gebeurd en waar gaan we in het proces nu naar toe?

Het hele proces duurt ongeveer tot 2024. In het voorjaar van 2020 maken we een keuze voor de inrichting van het gebied. Vorig jaar begonnen we met het opstellen van bouwstenen, andere ambities naast waterveiligheid die gecombineerd kunnen worden met de dijkversterking denk bijvoorbeeld aan natuur, (watersport) recreatie, mobiliteit. Vanavond presenteren we zes mogelijke oplossingsrichtingen, maar we zijn nu vooral benieuwd naar andere ambities die nog ontbreken en knelpunten die de mensen zien. Daarvoor hebben we uw hulp nodig.

Zijn daarvoor ook de Dijkdenkers opgericht?

Ja, zij dachten mee aan deze zes mogelijke oplossingsrichtingen. Hier zitten bewoners, bedrijven, geïnteresseerden en overheden bij. Iedereen kan zo meedenken.

Wanneer is deze avond geslaagd?

We willen graag laten weten aan welke zes mogelijke oplossingsrichtingen we nu denken. Natuurlijk horen we vanavond ook graag wat daaraan de goede en minder goede kanten zijn. Ik roep u op om dit vooral aan te geven, daar zijn wij benieuwd naar.

Wat is de volgende stap?

De mogelijke oplossingsrichtingen zijn nog niet vastgesteld. Nadat we uw input krijgen vanavond gaan we deze oplossingsrichtingen verfijnen. Aan het einde van 2018 selecteren we vervolgens drie kansrijke alternatieven.

Er zijn enkele Dijkdenkers aanwezig. Wat doet u als Dijkdenker vooral?

Wij denken mee over deze oplossingsrichtingen. Hierbij geven we aan wat we wel en niet goed vinden en zo hopen we de bevolking te vertegenwoordigen. Wij kennen het gebied goed.

Worden jullie serieus genomen?

Ja! Dat gevoel heb ik wel!

Wat heeft Staatsbosbeheer met de Grebbedijk te maken?

Staatsbosbeheer heeft nogal wat bezittingen in het gebied. Wij hadden al een project voor dit gebied in de planning staan, maar het zou niet slim zijn dit uit te voeren vlak voordat de dijk wordt aangepakt. Dus we denken graag mee en ik heb vertrouwen in een goede oplossing.

Provincie Utrecht is ook betrokken. Op welke manier?

De provincie is deels grondeigenaar, maar voor de waterveiligheid is deze dijk ontzettend van belang. Als de Grebbedijk doorbreekt staat de Gelderse Vallei onder water en dat raakt veel Utrechtse gemeenten, tot aan Amersfoort.

Provincie Gelderland, hoe bekijkt u het proces?

Het proces gaat goed. Net name door de bijdrage van de Dijkdenkers. Ook de zes gebiedspartners leveren een mooie bijdrage. Sommige ideeën raken elkaar, tasten elkaar aan, denk hierbij aan natuur en recreatie. Ik hoop gezamenlijk tot een goede oplossing te komen.

Hoe is Rijkswaterstaat betrokken?

Rijkswaterstaat is rivierbeheerder én bevoegd gezag in het uiterwaardengebied. Wij hebben een ontwikkelrol in dit gebied voor de waterkwaliteit en we zoeken plekken voor verbetering van de natte natuur. Denk aan leefomstandigheden voor vissen en planten.

Gaat dit proces voor u de goede kant op?

Ja! Ik ben tevreden en ben ook heel benieuwd naar de uiteindelijke besluitvorming.

Presentatie mogelijke oplossingsrichtingen door Lint.

Gerwin de Vries van landschapsarchitectuurbureau Lint presenteert de zes mogelijke oplossingsrichtingen.

Lint heeft vele analyses losgelaten op de Grebbedijk. Samen met de Dijkdenkers zijn wij tot zes mogelijke oplossingsrichtingen gekomen. Het project is ambitieus en uniek in het land. Het is daarnaast een mooi gebied en dus is het belangrijk dat we hier goed over nadenken. Er zijn veel kansen om, naast de dijkversterking, nog meer ambities te realiseren. Waterveiligheid is het belangrijkste, maar wat willen bewoners, ondernemers en overheid hier nog meer? Daar keken wij naar en dat hebben wij in zes mogelijke oplossingsrichtingen gevat.

Er zijn zes mogelijke oplossingsrichtingen. We zijn conceptmatig van start gegaan en proberen steeds meer te trechteren. Wat we vanavond presenteren moet u dus ook op concept-niveau zien. Kort lichten we de zes richtingen toe:

1. Smalle dijk: dit is vooral een technische oplossing waarbij de dijk weinig verandert, maar er alleen technische en innovatieve aanpassingen gedaan worden binnen het huidige dijk profiel om de dijk te versterken.
2. Verbrede dijk: hier is iets meer vrijheid om buiten het bestaande profiel te kijken. Zie dit eerder als een versterkte dijkzone met mogelijkheden voor mobiliteit, wandelen, wonen, natuur of andere thema's.
3. Vier identiteiten: de dijk passeert eigenlijk allemaal verschillende landschappen: het Hoornwerk, de Blauwe Kamer, de haven en de dijk bij Wageningen. Die zones hebben allemaal een verschillend karakter én een verschillende opgave. Van daaruit kijken we per deel verder.
4. Afwisselend rivierenlandschap: we beschouwen de dijk hier als één landschap met verschillende 'snelheden'. Een aantal plekken zijn logisch als bestemming, bijvoorbeeld de jachthaven of de Blauwe Kamer. Daar gaan mensen naar toe, maar er zijn ook luwe gebieden, plekken die je rustiger wilt houden.
5. Dijk als grens: de uiterwaarden hebben het karakter van een soort natuurlijke wildernis. Binnendijs zien we een aantrekkelijk cultuurlandschap. De dijk vormt de grens tussen deze twee kwaliteiten en gaat hier als landschapsboulevard doorheen. Recreatieve functies beperken we in de uiterwaarden, maar vinden eerder op de dijk plaats.
6. Nieuwe verbindingen: we verbinden bestaande kwaliteiten door, bijvoorbeeld, nieuwe routes naar de rivier of stimuleren ecologische ontwikkeling door de rivier met de stuwwal te verbinden.

Alle ambities hebben we zoveel mogelijk verwerkt en in deze mogelijke oplossingsrichtingen en we horen graag wat uw ideeën hierbij zijn.

Vragen vanuit de zaal

Een jaar geleden was er sprake dat de Nude als nieuwe dijk wordt ingezet. Is dat idee weg?

Ja, daar hebben we over na gedacht, maar dat bleek geen realistische mogelijkheid. Dat idee is niet opgenomen in de nu gepresenteerde mogelijke oplossingsrichtingen.

Is er ook geld om al deze ambities te verwezenlijken?

De dijkversterking wordt betaald uit het hoogwaterbeschermingsprogramma. Hoeveel dat precies is weten we binnenkort met meer zekerheid te zeggen. Alle andere dingen moeten komen uit potjes van andere partijen. We weten nu nog niet welke ambities ingevuld kunnen gaan worden. Helder is wel dat dan daar ook de financiën beschikbaar voor moeten zijn .

In verschillende concepten wordt gegraven in de uiterwaarden. Er komt grond vrij. Is die grond vervuild?

Ingenieusbureau Lievense CSO doet momenteel grondonderzoek op en om de dijk. Hierbij kijken we nu vooral naar de stevigheid van de dijk, nog niet naar vervuiling. De labproeven moeten in april/mei uitwijzen hoe sterk de dijk nu is en dat met meer exactheid kan worden bepaald wat de versterkingsopgave is.

Er was sprake van een verbindingsweg tussen de snelwegen. Is daar nu nog sprake van?

Nee, daar is geen sprake van.

Waarom duurt het proces zo lang, tot 2024?

We willen zorgvuldig nadenken met alle partijen die iets met de dijk moeten of willen. Al die zaken moeten we uitzoeken. Daarnaast ramen we ook tijd in voor besluitvormingstrajecten bij verschillende organen én moeten sommige partijen misschien wat geld sparen. We kijken altijd of het sneller kan, maar zorgvuldigheid gaat boven alles.

Stichting Mooi Binnenveld heeft een ontwerp voor een nieuw stuk natuur, aansluitend op bestaande natuur. Druk je de weidevogels met deze concepten niet weg? In hoeverre houden deze concepten rekening met ons ontwerp?

We wisselen hierover graag van gedachten met u. Na vanavond maken we een slag in het proces waarbij we veel nauwkeuriger kunnen kijken naar bijvoorbeeld natuur. Welke diersoorten leven er, welke soorten raken we? Dat zijn vragen die we ons binnenkort gaan stellen.

Oplossingsrichtingen 1 en 2 gaan met name over de dijk. Is het te stellen dat deze verweven zijn in oplossingsrichtingen 3 tot en met 6?

In alle richtingen is de waterveiligheid geborgen. In elke oplossingsrichting zijn mogelijkheden geschetst hoe de dijk versterkt kan worden. Oplossingsrichtingen 1 en 2 gaan vooral uit van de dijk waarbij bij de andere oplossingsrichtingen een groter gebied wordt betrokken in de oplossingsrichtingen.

Is er ook verschil tussen de concepten op het gebied van planning? Duurt oplossingsrichting 6 langer dan nummer 1?

Op voorhand niet, maar het kan zijn dat je bij oplossingsrichting 1 sneller de procedures kan doorlopen. Dit zou dan enkele maanden tijdswinst kunnen opleveren.

Wat als volgend jaar de dijk doorbreekt? Hoe groot is dat risico?

Niet heel groot. De dijk is nu als 'onveilig' bestempeld doordat de normering is veranderd en dat we kijken naar 2050. Vóór 2016 ging de normering uit van de sterkte van de dijk, de nieuwe normering neemt ook mogelijke schade bij het doorbreken in mee. De Grebbedijk beschermt een groot achterland, dus de schade is mogelijk groter. Dat maakt dat de dijk nu als 'onveilig' is gemarkeerd, maar de dijk blijft natuurlijk even stevig als in 2016. We lopen geen acuut risico in Wageningen, maar versterking is op termijn nodig.

Er zijn nu zes mogelijke oplossingsrichtingen, maar je zou er nog meer kunnen bedenken. In hoeverre wordt de geschiedenis van de dijk meegenomen?

Daar houden we zeker rekening mee. De concepten zijn gebaseerd op bouwstenen. Een aantal van die bouwstenen is gebaseerd op de geschiedenis van, bijvoorbeeld, de Grebbelinie en de steenfabrieken.

De Blauwe Kamer is een prachtig natuurgebied. We zijn bang dat dit weggaat! Kijken jullie ook naar natuurbehoud of het verbinden van natuurgebieden?

Ja, dat komt zeker in de richtingen terug!

Een beetje water over de dijk kunnen we wel opvangen, zo is de bewering. Klopt dat?

Een dijk kan op een aantal manieren kapot gaan; wanneer er water onderdoor gaat en zand mee voert worden de zijkanten/taluds van de dijk aangetast. Dit kan ook gebeuren als er water over de dijk komt. Een beetje water over de dijk heen is niet erg, maar het tast de stevigheid van de dijk aan. Belangrijk is dus de sterkte van de dijk. Daarnaast hebben we op enkele locaties ook een hoogte opgave. Elke geschetste mogelijke oplossing is overigens even veilig.

Wanneer horen we over het vervolg van het proces?

Tot en met vanavond denken we nogal vrij. Daar nodigen we u graag voor uit. In maart of april nemen we met experts een beslissing over zes definitieve mogelijke oplossingsrichtingen. Dat publiceren we natuurlijk op de website. Met de Dijkdenkers denken we verder door over drie kansrijke alternatieven die aan het openbaar bestuur worden voorgelegd ter besluitvorming. Over deze drie kansrijke alternatieven komen we nog een terug in de vorm van een vergelijkbare informatie avond. Via de website, Facebook en de nieuwsbrief houden we u graag op de hoogte! U kunt zich hiervoor op www.grebbedijk.com inschrijven.

Marion bedankt iedereen voor alle vragen en opmerkingen en stelt voor om over te gaan op de markt voor oplossingsrichtingen. Aanwezigen kunnen hun op- en aanmerkingen, vragen en ideeën op de panelen naast de oplossingsrichtingen kwijt. We nemen dit mee in het proces!